

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТА ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 22 квітня 2026 року

Том 2

Одеса
2026

УДК 34:004:316.4(477)
С 70

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 23.04.2026 р.)*

За загальною редакцією академіка **С. В. Ківалова**

**С70 Соціально-політична та правова система України в цифрову епоху: сучасні виклики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22 квітня 2026 р.) / заг. ред. С. Ківалова ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2026. – Т. 2. – 684 с.
ISBN 978-617-8763-16-9**

Матеріали конференції узагальнюють результати наукових досліджень і практичних напрацювань учених, фахівців та представників професійних спільнот, виконаних в умовах воєнного часу та глибоких суспільних трансформацій.

У збірнику представлено широкий спектр наукових розвідок і практико-орієнтованих досліджень, що охоплюють актуальні проблеми публічного та приватного права, функціонування держави, судової та правоохоронної системи, а також трансформації суспільних процесів у цифрову епоху. Значну увагу приділено питанням адміністративного, фінансового, конституційного, міжнародного, морського та митного права, а також сучасним викликам у сфері кримінального права, кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Окремі наукові секції присвячені проблемам удосконалення судоустрою, діяльності прокуратури, адвокатури та інших правоохоронних органів, розвитку трудового права і права соціального забезпечення, а також реформуванню цивільного, господарського, земельного, екологічного та енергетичного права. Збірник відображає також міждисциплінарний характер сучасних досліджень, охоплюючи питання філософії права, світових соціально-політичних процесів, соціології та психології, економіки та підприємництва в умовах війни і повоєнного відновлення. Важливе місце посідають дослідження у сфері інформаційних технологій, кібербезпеки, штучного інтелекту та математичного моделювання як ключових чинників забезпечення національної безпеки.

Крім того, у збірнику висвітлено проблематику педагогіки, лінгвістики права, перекладознавства, журналістики, фізичної та військової підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти та практиків у галузях права, економіки, соціології, психології, політології, інформаційних технологій і суміжних дисциплін.

УДК 34:004:316.4(477)

Відповідальний за випуск професор **М. Р. Аракелян**

Матеріали видано в авторській редакції.

ISBN 978-617-8763-16-9

© НУ «Одеська юридична академія, 2026
© Автори статей, 2026

Московчук Дмитро Олександрович ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ КРАЇН ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ	179
Павлова Юлія Сергіївна ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ В УМОВАХ СУДОВОЇ РЕФОРМИ	182
Полуніна Ольга Олександрівна ЦИФРОВІ ДОКАЗИ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПРОБЛЕМИ ДОПУСТИМОСТІ, ДОСТОВІРНОСТІ ТА ОЦІНКИ	185
Полюк Юлія Іванівна ПИСЬМОВА КОНЦЕНТРАЦІЯ МАТЕРІАЛУ СПРАВИ ТА CASE MANAGEMENT ЯК НАПРЯМКИ АДАПТАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ У ПЕРІОД ВОЄННИХ ТА ПОСТВОЄННИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	187
Притуляк Валерій Миколайович ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ	191
Цал-Цалко Юлія Юліївна СУТНІСТЬ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	193
Яніцька Інна Анатоліївна ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО СУДОЧИНСТВА	197
Боярчук Віталій Вікторович ЩОДО УЧАСТІ ДЕРЖАВИ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ	199
Волков Максим Сергійович МІЖНАРОДНІ АКТИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ІНСТИТУТ ОБМЕЖУВАЛЬНОГО ПРИПИСУ У СПРАВАХ ПРО ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО: ОКРЕМІ АСПЕКТИ	201
Кисельов Вадим Костянтинович СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ОСОБЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ ПОШКОДЖЕННЯ МАЙНА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	205
Пересипко Дмитро Володимирович УЧАСНИКИ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ ТА УЧАСНИКИ СПРАВИ: ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ	209
Сатановська Олена Валентинівна КЛАСИФІКАЦІЯ ПОЗОВІВ ПРО ЗАХИСТ ЖИТЛОВИХ ПРАВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	213
Снітко Андрій Сергійович ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ЮРИДИЧНОЮ АРГУМЕНТАЦІЄЮ ТА СУПЕРЕЧЛИВОЮ ПРОЦЕСУАЛЬНОЮ ПОВЕДІНКОЮ	215

СЕКЦІЯ 15. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПАТЕНТНОЇ ЮСТИЦІЇ

Харитонова Олена Іванівна ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ» І ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНИХ ВІДНОСИН	219
Ульянова Галина Олексіївна ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ЗАКОНОМ УКРАЇНИ «ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ»	222
Бааджи Наталія Пилипівна АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	225
Галупова Лариса Ігорівна ТЕХНОЛОГІЇ ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ОБМЕЖЕННЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ	228

ЦИФРОВІ ДОКАЗИ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПРОБЛЕМИ ДОПУСТИМОСТІ, ДОСТОВІРНОСТІ ТА ОЦІНКИ

Цифровізація суспільних відносин обумовлює якісну трансформацію доказової діяльності у цивільному судочинстві. Електронні (цифрові) докази поступово набувають статусу одного з ключових засобів доказування, що зумовлено широким використанням інформаційно-комунікаційних технологій у повсякденному житті.

Як зазначає Д. О. Панькова, електронні докази є необхідним елементом сучасного правосуддя, що обумовлено розвитком цифрових технологій та активним використанням онлайн-платформ і мобільних додатків [1, с. 637].

Відповідно до положень Цивільного процесуального кодексу України, електронними доказами є інформація в електронній формі, що містить дані про обставини, які мають значення для справи, включаючи електронні документи, веб-сторінки, текстові повідомлення, метадані, аудіо- та відеозаписи [2]. Разом із тим, попри нормативне закріплення, у судовій практиці виникає низка проблем, пов'язаних із допустимістю, достовірністю та оцінкою цифрових доказів.

По-перше, однією з ключових є проблема достовірності цифрових доказів, яка зумовлена можливістю їх модифікації або фальсифікації. Як зазначає О. В. Олениченко, стрімкий розвиток технологій підвищує ризики спотворення електронної інформації, що ускладнює її об'єктивну оцінку судом [3, с. 142].

По-друге, відсутність уніфікованих підходів до допустимості цифрових доказів зумовлює неоднаковість судової практики. У деяких випадках суди визнають скріншоти належними доказами, тоді як в інших – відмовляють у їх прийнятті через неможливість встановлення джерела походження або ідентифікації учасників комунікації.

По-третє, проблемним є питання процесуальної форми подання електронних доказів. Як справедливо зазначає Я. Р. Кушнір, запровадження електронних доказів як самостійного засобу доказування дозволило вирішити низку практичних проблем, однак не усунуло повністю труднощів їх застосування [4].

Особливого значення цифрові докази набувають в умовах воєнного стану, коли доступ до традиційних джерел доказів може бути обмежений. У цьому контексті цифрові технології сприяють забезпеченню доступності правосуддя та ефективності судового розгляду [5, с. 123].

Оцінка електронних доказів здійснюється відповідно до загальних правил доказування, закріплених у ст. 89 ЦПК України, на підставі внутрішнього переконання суду [2]. Водночас специфіка таких доказів вимагає від суду не лише правових знань, а й належного рівня цифрової компетентності. З огляду на викладене,

доцільним є вдосконалення процесуального регулювання у сфері використання цифрових доказів, зокрема шляхом: встановлення чітких критеріїв їх допустимості; визначення способів підтвердження їх достовірності; уніфікації підходів до їх оцінки; підвищення рівня цифрової грамотності учасників процесу.

Таким чином, цифрові докази є невід'ємною складовою сучасного цивільного судочинства, однак їх ефективне використання потребує подальшого вдосконалення законодавства та формування сталої судової практики.

Список використаних джерел:

1. Панькова Д. О. Електронні докази у цивільному процесі. *Topical aspects of modern scientific research* : The 5 th International scientific and practical conference January 25-27, 2024; CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2024. С. 632.

2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>. (дата звернення: 16.05.2025)

3. Олениченко О. В. Сучасна проблематика електронних цифрових доказів в цивільному провадженні. *Дослідження інновацій та перспективи розвитку науки і техніки у XXI столітті*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 25-26 лист. 2021 р.). Рівне : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Ч. 1. С. 140-142.

4. Кушнір Я. Р. Електронні докази в цивільному процесі. URL: <https://srv148.nau.edu.ua/index.php/TL/Paradigm/paper/viewFile/11505/9397>

5. Касич Є. Ю., Логінова М. В. Інновації в системі правосуддя, шлях до збільшення ефективності суду. *Реалії та перспективи розбудови правової держави в Україні та світі* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої Дню юриста (м. Суми, 7 жовтня 2022 р.). Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. С. 122-123.

6. Олениченко О. В. Сучасна проблематика електронних цифрових доказів в цивільному провадженні. *Дослідження інновацій та перспективи розвитку науки і техніки у XXI столітті* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 25-26 лист. 2021 р.). Рівне : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Ч. 1. С. 140-142.

Ключові слова: цивільне судочинство, цифрові докази, електронні докази, допустимість, достовірність, оцінка доказів.

Key words: civil proceedings, digital evidence, electronic evidence, admissibility, reliability, evaluation.